

Прилог бр. 1.

НАСТАВНО –НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА, СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Друштвена географија

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број ННВ: 1072/20 од 09.06.2020, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурсу, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од 06.05.2020. године, за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Друштвена географија.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије ¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. Др Љиљана Живковић, ванредни професор, предсједник Научна област: Општа Географија Научно поље: Дидактика и методика наставе географије Ужа научна област: Општа географија Датум избора у звање: 09.03.2016. Универзитет у Београду Географски факултет
2. Др Мира Мандић, редовни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Геонауке Ужа научна област: Друштвена географија Датум избора у звање: 25.09.2019. Универзитет у Бањој Луци Природно-математички факултет
3. Др Горан Мутабџија, ванредни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Друштвена и економска географија Ужа научна област: Регионална географија Датум избора у звање: 29.10.2016. Универзитет у Источном Сарајеву Филозофски факултет

На претходно наведени конкурс пријавило се један (1) кандидат:

1. Милка (Анђелко) Грмуша

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне/умјетничке за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући прописане чланове² 77., 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5., 6., 37., 38. и 39³. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Наставно-научном вијећу Филозофског факултета и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси слиједећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука бр:01-С-90-ХП/20, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву 04.05.2020.
Дневни лист, датум објаве конкурса
„Глас Српске“, 06.05. 2020.
Број кандидата који се бира
Један (1)
Звање и назив уже научне области за коју је конкурс расписан
Избор у звање ванредног професора или доцента за ужу научну област Друштвена географија
Број пријављених кандидата
Један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Милка (Анђелко) Грмуша
Датум и мјесто рођења
29.12.1967, Сарајево
Установе у којима је кандидат био запослен
ОШ „Глиша Јанковић“ Блажуј, ОШ „Јован Дучић“ Касиндо, Филозофски факултет Пале
Звања/радна мјеста
- наставник географије у ОШ „Глиша Јанковић“ Блажуј (1993-1995) - наставник географије у ОШ „Јован Дучић“ Касино (1996-2003)

² У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 77. или 78. или 87.

³ У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 37. или 38. или 39.

- сарадник на универзитету – асистент, Филозофски факултет Пале (2003-2009)
- сарадник на универзитету - виши асистент, Филозофски факултет Пале (2009-2015)
- наставник на универзитету – доцент, Филозофски факултет Пале (2015-)
Научна област
Друштвене науке
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Члан је Географског друштва Републике Српске
Члан је Редакције Филозофског факултета Пале
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Природно-математички факултет у Сарајеву, 1986. Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, 2000.
Назив студијског програма, излазног модула
Одсек географија-наставни смјер
Просјечна оцјена током студија ⁴ , стечени академски назив
Професор географије
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет (2000-2008)
Назив студијског програма, излазног модула
Магистарски студиј из Географије
Просјечна оцјена током студија, стечени академски назив
Магистар географских наука
Наслов магистарског/мастер рада
„Проблемска настава у географском систему образовања у основној школи Републике Српске“
Ужа научна област
Друштвена географија
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, датум одбране: 19.03.2015.
Наслов докторске дисертације
„Настава географије на основношколском нивоу образовања у Босни и Херцеговини од 1945. до 2005. године“,
Ужа научна област
Друштвена географија
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
1. Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, асистент за ужу научну област „Регионална географија“ на Одсеку за географију Филозофског факултета Пале (2003-2009)
2 ⁵ . Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, виши асистент за

⁴ Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

ужу научну област Географија на Катедри за географију Филозофског факултета Пале (2009-2015)

3. Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале доцент за ужу научну област Друштвена географија на Катедри за географију Филозофског факултета Пале (2015-)

3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора

1. **Михајловић, М.** (2003). Интерактивно учење у настави географије. *Радови Филозофског факултета*, књ. V, 429-434.
2. **Михајловић, М.** (2003). Разуђеност обала Европе. *Радови Филозофског факултета*, књ. V, 435-438.
3. **Михајловић, М.** (2007). Мјесто и улога проблемске наставе у географском систему образовања у основној школи у Републици Српској. *Први конгрес српских географа*, зборник радова, Београд: Српско географско друштво, 1243-1249.
4. Краишник, В., Голијанин, Ј., **Михајловић, М.**, Тунгуз, Б. (2007). Насеље Улог – антропогеографски развој, *Србија и Република Српска у регионалним и глобалним процесима*. Међународни научни скуп, Требиње: Географски факултет Универзитета у Београду и ПМФ Универзитета у Бањој Луци, 555-564.
5. **Грмуша, М.** (2010). Утицај проблемске наставе географије на повећање мотивације и креативности код ученика. *Интердисциплинарност и јединство савремене науке*, научни скуп, књ. 4/2, Пале: Филозофски факултет, 547-556.
6. **Грмуша, М.** (2010). Оптерећеност ученика основне школе наставним планом и програмом из географије. *Радови Филозофског факултета*, бр. 12/2, 293-302
7. **Грмуша, М.** (2011). Васпитни задаци наставе географије у контексту друштвено-политичких промјена у РС/БиХ. *Наука и политика*, научни скуп, књ. 5/3, Пале: Филозофски факултет . 61-67
8. **Грмуша, М.** (2011). Методика наставе географије у систему наука: проблеми и перспективе. *Трећи конгрес српских географа*, зборник радова, Бањалука: ПМФ, 893-900
9. **Грмуша, М.** (2012). Настава географије у основној школи у Републици Српској. *Наука и идентитет*, научни скуп, књ. 6/2, Пале: Филозофски факултет, 761-770
10. **Грмуша, М.** (2012). Развој наставе географије у основној школи у БиХ од 1945. до данас – однос традиционалног и савременог. *Наука и традиција*, научни скуп, књ.7, Пале: Филозофски факултет, 95-104.
11. **Грмуша, М.**, Драшковић, Б. (2014). Проблеми иницијалног образовања наставника географије. *Нова школа*, бр. IX (1), 160-172.
12. **Грмуша, М.** (2014). Циљеви наставе географије у основној школи у Босни и Херцеговини. *Географско образовање, наука, пракса: развој, стање и*

⁵ Навести све претходне изборе у звања.

перспективе, научни скуп поводом 120 година Географског факултета, Београд: Географски факултет, 487-493.

13. Lukic-Tanovic, M., Golijanin, J., **Grmusa, M.** (2014). The impact of relief on the distribution of the population in the area of East Sarajevo. *Mediterranean Journal of Social Sciences MCSEER Publishing*, Rome-Italy, Vol.5 No.22, 176-183.

Радови послје последњег избора/реизбора⁶

1. **Грмуша, М.**, Лукић Тановић, М., Шушњар, С.(2015). Природни услови и ресурси као фактор социоекономског развоја Источног Сарајева. *Зборник радова са IV Српског конгреса географа*, Београд: Географски факултет и Српско географско друштво, стр. 243-248.

У раду се разматрају природни услови и ресурси града Источно Сарајево са циљем да се утврди који су то значајни природни ресурси којим овај простор располаже и чије правилно коришћење може да допринесе његовом бржем економском развоју. Анализа истраживаног простора извршена је кроз анализу специфичности социоекономског развоја града Источно Сарајево, затим кроз сагледавање специфичности морфологије терена, шумског богатства и пољопривредних површина и њиховог утицаја на социоекономски развој. Анализа природних услова и ресурса показала је да шуме, пољопривредно земљиште и природне вредности планинских масива представљају значајне потенцијале за привредни развој града Источно Сарајево уз нагласак да се природни ресурси морају плански користити и да они не могу представљати трајан ослонац привредног развоја. Најзначајнији ресурс на истраживаном простору је шумски ресурс. Најповољнији услови за развој сточарства, говедарства и овчарства, су у општинама Соколац и Пале. Од великог значаја су природне и еколошке вредности као значајни ресурси за развој туризма. С обзиром да је простор града Источно Сарајево претежно рурални простор намеће се закључак да би циљ развоја делатности као што су шумарство, пољопривреда и туризам, требао да буде одрживи развој сеоских насеља и руралних подручја што је једно од приоритетних питања 21. века.

2. **Грмуша, М.** (2015). Компаративна анализа наставног плана и програма из географије за шести (пети) разред основне школе. *Зборник радова са IV Српског конгреса географа*, Београд: Географски факултет и Српско географско друштво, стр.179-184

У овом раду је извршена компаративна анализа наставног плана и програма из географије за шести разред основне школе у Републици Српској и одговарајућих наставних планова и програма у Федерацији БиХ, Републици Србији, Републици Хрватској и Републици Црној Гори. Утврђено је да се анализирани наставни планови и програми разликују по структури, обиму и дефинисању очекиваних исхода. Већа пажња се поклања дефинисању оперативних циљева што је веома значајно за побољшање квалитета саме наставе. Обим наставних садржаја у анализираном шестом (петом) разреду је различит док је организација наставних садржаја слична. Фонд часова је такође различит и креће се од 1 часа, преко 1,5 до 2 часа у

⁶ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

реформисаним деветогодишњим основним школама. У складу са фондом часова заступљен је обим наставних садржаја. Веома је значајно да ученици у овом узрасту имају довољан број часова географије јер се усвајају општи појмови који захтевају способности апстрактног мишљења, а њихово правилно усвајање је кључно за даљу надградњу и усвајање осталих географских наставних садржаја. Такође је значајно и да се у једном разреду изучавају елементи опште физичке и опште друштвене географије како би се формирао систем општих географских појмова, као и да се планира довољан број часова за изучавање елемената друштвене географије која је у ранијим наставним плановима и програмима била запостављена. Сагледавање проблематике везане за наставни план и програм из географије за шести разред је од великог значаја за даље побољшање квалитета и модернизацију наставног плана и програма у Републици Српској.

3. **Грмуша, М., Ковачевић, Б. (2016).** Уџбеник у функцији самосталног истраживачког рада ученика у настави природе и друштва. *Зборник са међународног скупа под називом „Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, Ужице : Учитељски факултет, стр.257-272.

У овом раду су методом анализе садржаја анализирани наставни садржаји из девет уџбеника природе и друштва. Добијени резултати истраживања показују да анализирани садржаји у одређеној мери могу подстицати ученике на ефикасније усвајање нових знања, што претпоставља већу заступљеност проблемских ситуација у наставним садржајима и расположивим наставним средствима, али и промене у предложеним поступцима и решењима. Међутим, резултати показују да дидактичко-методичка апаратура није у довољној мери искоришћена за унапређење самосталног истраживачког рада ученика, а требао би бити заступљен и већи број облика учења. Посебно су пожељни облици учења, поред смисленог рецептивног, учење откривањем и учење по моделу. Закључено је да је неопходно да се структура уџбеника природе и друштва више усмери на метакогнитивно вођење процеса истраживања односно неопходно је ставити акценат на проблемску организацију градива, укључити језик мишљења у језик уџбеника и унети промене у модел реперезентовања знања. Наведени предлози промена у уџбенику природе и друштва указују на комплексност проблематике значаја уџбеника природе и друштва у метакогнитивном вођењу процеса истраживања и отварају бројна питања за наредна емпиријска истраживања.

4. **Ковачевић, Б., Грмуша, М. (2017).** Могућности примјене иновативних модела наставе природе и друштва. *Нова школа*, бр. XII (1), 62-75.

У раду се методом анализе садржаја уџбеника природе и друштва сагледавају могућности примене иновативних модела наставе, односно утврђује у којој мери су наставни садржаји природе и друштва за V разред погодни за примену развијајуће, искуствене и пројектне наставе. Добијени резултати истраживања указали су на то да су наставни садржаји природе и друштва у већој мери погодни за примену искуствене и пројектне наставе. Међутим, постојећи садржаји природе и друштва не могу у потпуности одговорити захтевима развијајуће наставе, те је неопходно приступити изради специјализованих програма за примену развијајуће наставе. Закључено је да анализа наставних садржаја природе и друштва показује да примена

развијајуће, искуствене и пројектне наставе подразумева стварање одређених предуслова за њихову примену као што је иновирање наставних садржаја, редефинисање наставних тема и наставних јединица, те стављање акцента на стваралаштво ученика. Питање измена садржаја из природе и друштва неопходно је иницирати од стране наставника, просветно-педагошке службе, самих ученика, као и експерата из области методике природе и друштва.

5. **Грмуша, М.** (2017). Значај истраживања браунфилда у Босни и Херцеговини. *Зборник радова са научног скупа Наука и стварност*, књ.11, том 2, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, стр.515-522.

У раду се разматра и анализира проблем браунфилда који се јавља као последица процеса деиндустријализације, терцијаризације, као и глобалне економске рецесије. Циљ рада је да се са географског аспекта осветли проблематика браунфилда и да се укаже на значај њиховог проучавања. Закључено је да је потребно успоставити економске, правне, просторне и еколошке инструменте да би се стекли услови за регенерацију браунфилда. То су финансијски инструменти и потицаји, усвајање законске регулативе на националном, регионалном и локалном нивоу, инструменти за решавање имовинско-правних односа, инструменти планирања, заштите животне средине и др. Наводи се да је значај географије и географа у истраживању и регенерацији браунфилда велики јер је географија наука која омогућава разумевање сложених просторних проблема. Ово омогућава географима да координирају и усклађују интересе између власника, интересних група, закона и људских ресурса.

6. Голијанин, Ј., Милинчић, М., **Грмуша, М.**, Ћулафић, Г. (2017), Примјена АХП методологије и ГИС-а у геоеколошким истраживањима, *Зборник радова са Научног скупа поводом 20. година ПМФ-а*, Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, ПМФ, стр.296-304.

У овом раду се сагледава могућност примене АХП методологије у геоеколошким истраживањима, посебно у интеграцији са географским информационом системом, на примерима евалуације природних потенцијала простора. Закључено је да су, у радовима који третирају проблеме геоеколошке евалуације, методи вишекритеријумске анализе високо ранжирани. Захваљујући развоју ГИС-а и информатичких технологија, у процесу геоеколошке евалуације све више се користе методе мултикритеријумске анализе. АХП је један од најпознатијих и најчешће коришћених метода за геоеколошку евалуацију природних потенцијала. Имајући у виду да ова проблематика код нас није довољно обрађена, објашњена је улога и значај метода вишекритеријумске анализе, те разрађене теоријске методе и модели вишекритеријумске анализе који се могу успешно примењивати у пракси која се тиче евалуације природних потенцијала. Пожељно би било да се њихова примена верификује у будућности, те да се покаже како резултати овакве квантитативне анализе могу корисно послужити за сагледавање и отклањање проблема превасходно у области животне средине.

7. **Грмуша, М.**, Шушњар, С., Голијанин, Ј., Лукић Тановић, М. (2017). Стратегија проналажења сличности и разлика у функцији развоја активне наставе географије, *Зборник радова IV Конгреса географа Босне и*

Херцеговине, Сарајево: Географско друштво у Федерацију БиХ, стр. 97-110

У раду се анализирају могућности примене стратегије проналажења сличности и разлика у настави географије као једне од најефикаснијих стратегија које су усмерене на мисаону активност ученика. Анализирају се вредности ове стратегије у процесу развитка когнитивних способности ученика. Анализом различите методичке, педагошко-дидактичке и психолошке литературе утврђено је да је стратегија проналажења сличности и разлика, погодна за развој виших мисаоних активности код ученика, те да може да допринесе лакшем разумевању и усвајању географских садржаја. У раду је дата анализа различитих могућности примене ове стратегије у настави географије, као и практични примери примене уз коришћење различитих графичких организатора. У закључку се наводи да је стратегија проналажења сличности и разлика веома погодна и чак неопходна за примену у настави географије. Њеном применом се омогућава активирање виших когнитивних структура, боље разумевање географских садржаја и трајније памћење. Нарочито је неопходна активност упоређивања у настави географије, како у процесу правилног формирања географских појмова код ученика, тако и у процесу спознавања узрочно-последичних веза и развоја географског мишљења.

8. Муса, С., Грмуша, М., Банда, А. (2018). Улога паркова природе у очувању заштићених подручја на примјеру паркова природе Блидиње и Хутово благо. *Седми научно-стручни скуп са међународним учешћем „Локална самоуправа у планирању и уређењу простора и насеља“*, Требиње: Асоцијација просторних планера Србије, Универзитет у Београду – Географски факултет, стр. 255-261.

У раду се разматра улога паркова природе Блидиње и Хутово благо у очувању заштићених подручја. Анализа ова два парка природе показала је појаву директних и индиректних претњи у очувању темељних вредности подручја. Утврђено је да велики број претњи долази изван граница заштићеног подручја и да је на њих врло тешко утицати. Директне претње унутар граница заштићеног подручја треба адекватно третирати и у том сегменту просторно планирање треба имати кључну улогу. У раду се наводи да је основни задатак борити се да се приликом доношења одлука о управљању заштићеним подручјима и изради плана управљања има на уму које и какве врсте претњи очувању темељних вредности подручја постоје. То значи да ваља навести директне претње унутар граница заштићеног подручја и адекватно третирати кроз просторно планирање, доношењем смерница које ће омогућити развој простора усклађен с природом, односно с очувањем природних подручја од посебног значења. Истраживања на подручју управљања животном средином треба усмерити на утврђивања процеса који нарушавају животну средину при чему је неопходна њихова квантификација. Закључује се да на тим просторима није довољан интерес јавности, младих и других за заштиту подручја, а природни комплекси у БиХ су још увек јако добро очувани те још није касно за примену већ донесених правних аката.

9. Грмуша, М. (2018). Мапе ума у настави географије. *Зборник радова са научног скупа Наука и стварност*, књ.12, том 2, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, стр. 493-502.

У овом раду се указује на значај графичких организатора, нарочито мапа ума, у настави географије. Истраживања су показала да су мапе ума значајне за развој активне наставе и иду у прилог различитим стиловима учења код ученика. У раду је коришћен метод теоријске анализе различите методичке, педагошко-дидактичке и психолошке литературе. Анализа је показала да мапе ума имају велики значај код правилног формирања географских појмова, бољег разумевања географских садржаја, развоја способности критичког мишљења, развоја креативности, оригиналности, мотивације, боље комуникације, економичности у настави и сл. Закључено је да су мапе ума корисне и наставницима и ученицима у настави географије. Наставници могу да користе мапе ума код припреме белешки за предавање, код планирања наставе, презентације наставних садржаја, код проверавања знања ученика и код израде пројеката. Код ученика примена мапа ума је најважнија при размишљању и писању белешки односно припреми и писању радова, пројеката или извештаја и за припрему испита.

10. **Грмуша, М.** (2018). Когнитивно подручје Блумове таксономије и настава географије. *Гласник – Хералд*, св.22, стр.117 – 140.

У раду је приказана ревидирана Блумова таксономија образовних циљева, посебно њено когнитивно подручје и њен значај за унапређење квалитета наставе географије у условима курикуларне реформе у Босни и Херцеговини. Анализом различите методичке, дидактичке и психолошке литературе утврђено је да примена Блумове таксономије образовних циљева у условима курикуларне реформе у Босни и Херцеговини може допринети повећању квалитета наставног процеса и квалитета наставних планова и програма. Утврђено је да се ова таксономија може користити на свим нивоима географског образовања и у различитим фазама наставног процеса. Нарочито је значајна код дефинисања исхода учења. Предност наставе географије која је усмерена на исходе или очекивана постигнућа је у томе што дефинисање исхода наставницима пружа јасну слику о томе које ће садржаје поучавати, које наставне стратегије и методе ће користити и које ће задатке применити код вредновања. Закључено је да би било пожељно да наставници географије познају и примењују Блумову таксономију знања, што би се постигло кроз едукацију и стручно усавршавање.

11. **Грмуша, М.** (2019). Значај развијања вјештина у настави географије. *Зборник радова са научног скупа Наука и стварност*, књ.13, том 2, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, стр. 327-335.

У овом раду се указује на значај усвајања вештина као веома важне компоненте географског образовања, јер без усвајања вештина није могућ развој географског мишљења нити провођење географских истраживања. Вештине у настави географије су многобројне и различите и односе се на когнитивне, метакогнитивне, међуљудске и практичне вештине. Ауторка је у раду издвојила и анализираше шест група вештина које ученици требају да стекну у настави географије. То су: комуникацијске вештине, вештине прикупљања и интерпретације географских информација, вештине презентације географских информација, оријентацијске вештине, вештине теренског рада и социјалне вештине. Да би ученици стекли наведене вештине потребне су промене, прије свега, у наставним плановима и програмима. Закључено је да је

потребно јасно дефинисање циљева учења који ће укључивати и усвајање процедуралног знања и развој вештина. Поред тога потребни су одговарајући наставни садржаји али и одговарајуће наставне методе, облици рада, доступност различитих извора знања, те одговарајућа наставна средстава и помагала. Потребно је да ученици науче како да постављају географска питања, да овладају графичким методама, вештинама теренског рада, информационим технологијама и сл. Поред наведених предуслова за усвајање вештина у настави географије потребно је проводити и стручно усавршавање наставника географије.

Објављена монографија:

Грмуша, М. (2019). *Развој наставног плана и програма/курикулума географије у основној школи у Босни и Херцеговини*. Монографска публикација, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву (ISBN 978-99976-45-06-7)

У монографији *РАЗВОЈ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА/КУРИКУЛУМА ГЕОГРАФИЈЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ* приказан је развој и проблематика наставних планова и програма из географије у Босни и Херцеговини од средине XIX века до данас. Монографија је утемељена на постулатима и принципима примене савремене педагошко-психолошке и методичке праксе. У књизи је, на бази релевантног теоријског-методолошког поступка уз коришћење више метода дедуктивно-индуктивног и аналитичко-синтезног карактера, утврђено да се проблеми односе на потребу реформисања програма са циљем стварања конструктивистичког курикулума кроз имплементацију нових стратегија наставе географије. Констатована је неопходност курикуларног приступа настави географије и утврђивању савремених циљева, исхода и садржаја учења географије. Књига се састоји од три поглавља и закључка. Прво поглавље бави се развојем географије као наставног предмета у Босни и Херцеговини. Први наставни предмети, онакви какве их данас познајемо у европском школству, јављају се тек у XIX веку и тада се јавља и географија као наставни предмет. Сагледавање досадашњег развоја географије као наставног предмета у Босни и Херцеговини има посебан значај због спознавања различитих друштвено-економских и просветних прилика у којима су се те промене одвијале. Један од разлога зашто је важан историјски аспект сагледавања тог развоја јесте боље разумевање старог концепта географског образовања што олакшава увођење новог и омогућава успешније провођење савремене образовне реформе. У другом поглављу приказан је развој наставних планова и програма из географије за основну школу у Босни и Херцеговини од средине XIX века до данас. Анализиране су промене у статусу и заступљености географије као предмета у наставним плановима за основну школу, циљеви и задаци наставе географије у наставним програмима у различитим друштвено-историјским периодима и промене у структури наставних садржаја. Поред предмета Географија анализирани су интегрисани предмети из области природа и друштво, који представљају увод и темељ за наставу географије. Треће поглавље књиге је посвећено теоријским основама курикуларног приступа настави географије. У овом поглављу разматрају се питања појма и концепта курикулума, али и питања савременог географског образовања, савремених циљева и исхода учења географије, те других елемената

географског курикулума. Посебна пажња је посвећена савременим проблемима географије и њене методике у контексту образовне реформе у Босни и Херцеговини и Републици Српској. Преиспитивање старих и увођење нових концепција васпитања и образовања довело је до неминовних промена у васпитно-образовном систему и до преиспитивања досадашњег, традиционалног, начина педагошког мишљења. Све ове промене захватиле су и географију као фундаментални предмет који има велики образовно-васпитни значај како у националном тако и у интернационалном погледу.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора

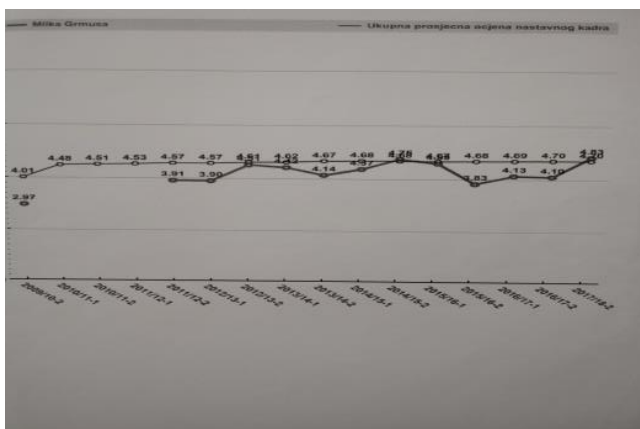
Кандидаткиња је у својству асистента и вишег асистента изводила вежбе на Катедри за географију на предметима Методика наставе географије, Увод у географију, Општа економска географија, Етнографија, Географија насеља и Туристичка географија.

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

Др Милка Грмуша је ангажована као предметни наставник на Катедри за географију Филозофског факултета Пале на студију првог циклуса на предметима: Методика наставе географије, Теренски рад и наставне екскурзије, Општа економска географија, Политичка географија, Етнографија, те на Економском факултету Пале на предметима на студијском програму првог циклуса.

Др Милка Грмуша је ангажована као предметни наставник на Катедри за географију Филозофског факултета Пале на студију другог циклуса на предметима Савремени облици наставе географије и Пракса и иновације у настави географије.

Према резултатима студентске анкете у оквиру система квалитета Универзитета у Источном Сарајеву кандидаткиња је високо оцењена од стране студената. Резултати студентске анкете:

Објављена књига:

Грмуша, М. (2019). *Развој наставног плана и програма/курикулума географије у основној школи у Босни и Херцеговини*. Монографска публикација, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву (ISBN 978-99976-45-06-7).

Менторства на другом циклусу студија:

1. Милена Милошевић, мастер рад: *Примјена интерактивне наставе у реализацији географских садржаја на часовима Познавања друштва*, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, Друштвена географија, одлука број 1666/17, датум 13.06.2017. године

2. Алмира Карчић, мастер рад: *Употреба географске карте у настави географије у основној школи*, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, Друштвена географија, одлука број 417/19, датум 19.02.2019. године

Члан комисије за оцену и одбрану мастер рада:

1. Тања Марковић: *Иновативни модели наставе на часовима природе и друштва*, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, одлука број 1486/16, датум 31.05.2016. године

Члан комисије за оцену и одбрану теме докторског рада:

1. Ениса Кулашин, тема докторског рада: *Улога савремених концепата географије у обликовање предметног курикулума Босне и Херцеговине*, Свеучилиште у Мостару, Факултет природословно-математичких и одгојних знаности, одлука број 04/I-381/20, датум 24.01.2020. године

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Кандидаткиња је коаутор уџбеника и радне свеске из географије за основну школу:

1. **М. Грмуша**, Д. Уљаревић, Д. Јововић и А. Рајић (2016). *Географија за 9. разред основне школе*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства

2. **М. Грмуша**, Д. Уљаревић, Д. Јововић и А. Рајић (2016). *Радна свеска из географије за 9. разред основне школе*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства

Кандидаткиња је:

- председник Комисије за полагање стручних испита за наставнике географије у Министарству просвјете и културе Републике Српске;
- члан Редакције Филозофског факултета Пале;
- члан је Географског друштва Републике Српске;
- сарадник је и рецензент Завода за издавање уџбеника и наставних средстава Републике Српске,
- рецензирала је радове за часопис Гланик/Хералд, Географског друштва Републике Српске, те радове са научних скупова Наука и стварност Филозофског факултета Пале;
- била је члан Организационог одбора научног скупа *Наука и стварност*, 2018. године, одржаног у Палама на Филозофском факултету
- учествовала је на више научних конференција и скупова националног и међународног значаја.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁷

Дана 02.07.2020. године одржан је интервју са кандидаткињом која се пријавила на конкурс објављен у дневном листу “Глас Српске“ 06.05.2020. године. У одржаном интервјуу др Милка Грмуша је показала добро разумевање проблематике којом се бави из области методике наставе географије и природе и друштва. Кандидаткиња је нагласила значај развоја методике наставе географије за географију као научно-наставну дисциплину. Сагледавајући свој досадашњи рад посебно се осврнула на вишегодишње теоријско проучавање проблема развоја наставног плана и програма за основну школу и указала на потребу његовог реформисања у складу са достигнућима савремене педагошко-психолошке и методичке праксе. Застареле концепције потребно је заменити новим у складу са савременим тенденцијама наставе географије. У даљем раду планира да се још више ангажује на унапређењу квалитета наставе географије и природе и друштва, те на размени искустава на пољу међународне сарадње. На основу обављеног интервјуа комисија је закључила да кандидаткиња испуњава услове да буде изабрана у звање ванредног професора.

7. ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ⁸

Кандидаткиња је ангажована у настави од 2003. (од 2015. у звању доцента на ужој научној области Друштвена географија) те стога није обавезна да одржи предавање из наставног предмета који припада области за коју је конкурисала.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.

Први кандидат

Минимални услови за избор у звање ⁹	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
Проведен најмање један изборни период у звању доцента	испуњава	Проведен један изборни период у звању доцента (2015-). Одлука приложена у конкурсном материјалу.
Има најмање пет научних радова из области за коју се бира објављених у	испуњава	Објавила је више од пет научних радова из области за коју се бира након стицања звања доцент.

⁷ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумјева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа.)

⁸ Кандидат за избор у наставно-научно звање, који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да пред комисијом коју формира вијеће организационе јединице, одржи предавање из наставног предмета уже научне/умјетничке области за коју је конкурисао.

⁹ У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 77., 78. и 87. Закона о високом образовању односно на основу члана 37., 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

научним часописима и зборницима са рецензијом, након стицања звања доцента		Библиографске јединице (11) приложене у конкурсном материјалу.
Има најмање једну објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања доцент	испуњава	Након стицања звања доцент објавила је монографију (<i>Развој наставног плана и програма/курикулума географије у основној школи у Босни и Херцеговини</i>). Примерак књиге је достављен у конкурсном материјалу.
Био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса	испуњава	Има два менторства кандидата за степен другог циклуса. Одлуке приложене у конкурсном материјалу.
Додатно остварени резултати рада (осим минимално прописаних)		
Навести преостале публиковане радове, пројекте, менторства, ...		
Осим минимално прописаних, кандидаткиња има објављено још 6 радова. Поред два менторства кандидата за степен другог циклуса, била је члан комисије за оцену и одбрану мастер рада и члан комисије за оцену и одбрану теме докторског рада. Кандидаткиња је коаутор уџбеника и радне свеске из географије за основну школу, те председник Комисије за полагање стручних испита за наставнике географије у Министарству просвете и културе Републике Српске. Ангажована је у Редакцији Филозофског факултета Пале и у организацији научног скупа <i>Наука и стварност</i> , 2018. године. Рецензент је уџбеника за основну школу и радова за часопис Гланик/Хералд, Географског друштва Републике Српске, те радова са научних скупова Наука и стварност Филозофског факултета Пале. Учествовала је на више научних конференција и скупова националног и међународног значаја.		
На конкурс за избор у звање ванредног професора или доцента за ужу научну област Друштвена географија јавио се један кандидат, др Милка Грмуша. Увидом у приложену документацију, анализом монографске публикације и објављених радова, те на основу других елемената битних за избор у звање ванредног професора, утврђено је да пријављени кандидат, др Милка Грмуша испуњава законом прописане услове за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Друштвена географија. Кандидаткиња има проведен један изборни период у звању доцента за ужу научну област Друштвена географија, има објављену научну монографију, има више од пет научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом након стицања звања доцент. Монографска публикација о развоју и савременом приступу наставном плану и програму географије и радови махом из области методике наставе географије и природе и друштва, указују на ауторкину аналитичност, систематичност и креативност, те посвећеност развоју и унапређењу савремене теорије и праксе наставе географије и природе и друштва. Кандидаткиња је два пута била ментор на другом циклусу студија, једном члан комисије за оцену и		

одбрану мастер рада и члан комисије за оцену и одбрану теме докторског рада. Успешно је изводила наставу из наставних предмета из уже научне области Друштвена географија.

Узимајући у обзир наведене податке, констатујемо да кандидат др Милка Грмуша испуњава прописане услове конкурса за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Друштвена географија. Комисија са задовољством **предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да се др Милка Грмуша изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Друштвена географија.**

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. Проф.др Љиљана Живковић, ванредни професор, предсједник
2. Проф. др Мира Мандић, редовни професор, члан
3. Проф. др Горан Мутабија, ванредни професор, члан

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Нема издвојених мишљења.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Београд/Бања Лука/Пале

Датум: 04.07.2020. године